

Munkabérek egy szegedi papírfeldolgozó üzemben.

Kaptuk a következő levelet:
"Egy tipikus munkáskizsákmányolási esetet hozok a t. Szerkesztőség tudomására. A Tisza Lajos körút és Fodor uca sarkán van a **Rosenberg-féle zacskó- és dobozgyár**. Két hugom, 14 és 15 évesek, itt munkát vállaltak. Akkorba vették fel a lányokat, a munkabért azonban nem mondták meg, hanem a tulajdonos hivalkozott a szakmabeli megállapodásra. Egy hét múlva hugaim kérdezték, hogy mennyi a keresetük, de a tulajdonos nem tudott felvilágosítást adni, hanem azt a választ adta, hogy kéthetenként számol el.
A második héten elszámoltak, amikor is az egyik hugom két hétre kapott 48.000, a másik másfél hétre 45.000 korondt."

Hogy az elszámolás hogy és mint történt, nem tudom, az azonban bizonyos, hogy egy leány, aki már két éve dolgozik a szakmában, lehetetlenség, hogy 24.000 korondt keressen egy heten. Rosenberg ur vagy nagyon jól, vagy nagyon rosszul tud számolni. Nagyon természetesen, hogy hugaim ezek után a fényesen jövedelmező helyüket ott hagyták, sőt három kivételével a többi is, én pedig ezután kívánom a Rosenberg-féle gyár munkásgyűjtését nyilvánosságra hozni. Teljes tisztelettel: **Bóbis István**, Tisza Lajos körút 54. sz."

Mivel a levels fontos szociális kérdést tárgyal, szükségessé tartottuk, hogy felvilágosítást kérjünk a Rosenberg-féle papírfeldolgozó gyár tulajdonosától. A vállalat tulajdonosa érdeklődésünkre a következőket mondotta el:

— A két Bóbis-lány valóban nála dolgozott, keresetük azért olyan kevés, mert naponta alig két és fél kiló papírszákot csináltak, pedig a többi lányok napi teljesítménye átlag husz kiló. A most is nála dolgozó munkásnők közül az egyik, aki husz kiló papírszákot csinál átlag naponta, kéthetenként százhatvan ezer korondt, tehát heti nyolcvan ezer korondt keres, a másiknak fixsz fizetése van, havonta nyolcszáz ezer korondt kap. Elmondotta még kérdésünkre a gyártulajdonos, hogy az árszabály, amely szerint munkásait fizeti, ő maga állítja össze.

A panaszos levelet és Rosenberg gyártulajdonos felvilágosítását minden kommentár nélkül adjuk át a nyilvánosságnak, mert hiszen teljesen fölösleges minden kommentáló szó.

ZORO és HURU mint
Aranyasok és Buster Keaton
péntektől a **Korzó Moziban**

Egy leány 3 vén bolond
a "Vén kecske és a só" meséje
péntektől a **Belvárosiban**.

Nekem legkedvesebb:

egy csésze
Meinl-kávé.
Klaunál-tól 2.

Mázoló és fényező műhely!

Készül a legeszebbre kivitelben mázolás és fényezés úgy épület mint bútormunkák még soha nem látott olcsó árak mellett.
Stéhl István, mázó és fényező
Váléria-tér 10. szám. 517

Legfinomabb lakberendezések

keményfa hálószobák, irodaberendezések, bútorok és mindennemű kárpitosmunkák elsőrendűen, olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. Vidékre csomagolva és vasúti szállítva.

Wiesner bútorgyár

Szeged, Aradi uca 6.

Az állatorvosi állások megszüntetése

Néhány nappal ezelőtt részletesen beszámolt a **Delmagyarország** arról a földművelésügyi miniszteri rendeletről, amely a szanálási törvény alapján a város területén szervezett három állatorvosi állás közül a két tanyai állatorvosi állást megszüntette és a város egész területének állategészségügyi felügyeletével a belterületi állatorvosi biztárral bízta meg. Ez a — minden indokolást nélkülöző — rendelet nagy megdöbbentést keltett a városban, úgy, hogy a polgármester a törvényben biztosított vétőjoggal élt és előterjesztést tett a főispánhoz a rendelet végrehajtásának felfüggesztése érdekében. Előterjesztésében részletesen kifejtette álláspontját, amely szerint a kérdéses rendelet a földművelésügyi minisztérium csakis a helyi viszonyok ismerete nélkül adhatta ki, mert fizikai lehetetlenséget kíván, amikor azt kívánja, hogy a város belterületéről egyetlen állatorvos lássa el a város egész külterületét is, amelynek kiterjedése több mint száznegyvenezer hektárnyi föld és amelynek nagyrésze harminc-negyven kilométer távolságra van a város központjától. Hivalkozott arra is a polgármester, hogy a szegedi állategészségügyi kerületben nagyon gyakoriak a járványos állatbetegségek és így az állatorvosi állások elszánása katasztrofális helyzetet teremtené az állategészségügy körül, ami pedig

az állattenyésztés és az állatállomány visszalejlődését, pusztulását vonná maga után.

A főispán a polgármester előterjesztését bizalmas aktaként kezelte, így nem kerülhet nyilvánosságra, hogy azt milyen véleményekkel terjesztette fel a földművelésügyi miniszterhez. Valószínű azonban, hogy, mint a helyi mezőgazdasági viszonyok alapos ismerője, mindenben azonosította magát a polgármester ohféltésével.

A polgármestert most illetékes helyen arról értesítették, hogy a kérdés kedvező elintézése nem kizárólag a földművelésügyi miniszterről függ, mert a földművelésügyi miniszter döntését a pénzügyminiszter véleménye, illetve hozzájárulása szerint hozhatja csak meg. A polgármester az értesítés után nyom-ban táviratot küldött a pénzügyminiszternek. A táviratban bejelentette, hogy a kormány a létszámcsoökkentéssel kapcsolatban megszüntette a szegedi külterületi állatorvosok állásait. Tekintettel a város külterületének nagy kiterjedésére, a külterületen lakó gazdák nagy számára és az állatállomány nagyságára, kéri a polgármester, hogy állategészségügyi érdekből járuljon hozzá a pénzügyminiszter az állatorvosi állások további fenntartásához és az elhatározásáról sürgősen értesítse a földművelésügyi minisztert.

Adakozzunk a munkásgyermekek ujszegedi nyaraltatására.

„Fabinyi Lili el akarja huzni ügyeimet“.

Emlékeztet még a nyilvánosság előtt az a följelentés és pörrozzat, amely a szegedi ébredők összeveszése után megindult dr. Lévy Ferenc, illetve Fabinyi Lili között. A följelentéssorozatot egy „nagy-rányu hadászati találmány“ miatt indult meg, miután az elhelyezés körül összeveszések történtek a följelentők és segítőik között: Paskay Marcell, Fabinyi Lili, dr. Lévy Ferenc és Kecskény Tivadar között.

Először kormányzósértés címén indították eljárást dr. Lévy ellen, akit azonban a törvényszék néhány hónap előtt a vád alól fölmentett. Ezután Fabinyi Lili számtalan rágalmozási pört indított Lévy ellen, mire Lévy azzal felelt, hogy Paskayék ellen tett számos följelentést. Ezeket a pöröket szinte egymásután tartották meg a járásbíró-ságon s a tárgyalásokon nemcsak épületes dolgok derültek ki a szegedi ébredők belső életéről, hanem a tárgyalások során kitergették egymás magán-életét is.

Fabinyi Lili mindig nagyhangú szónoklást tartott a bíróság előtt, de a járásbírósnál ez nem éri el hatást és a bíróság fölmentette Lévy Ferencet, Fabinyi Lili azonban nem nyugodott meg az ítéletekben, amelyek őt elítélték, aszsz Lévyt fölmentették és így most az

első ügy szerdán délelőtti került a szegedi törvényszék felebbviteli tanácsa elé.

Még mielőtt megkezdhetnék volna a tárgyalást, Tóth tanácselnök egy táviratot olvasott fel, amelyet Fabinyi Lili küldött. „Beteg vagyok, kérem a tárgyalást elhalasztani“, sürgönyözte a törvényszéknek Fabinyi Lili.

Dr. Lévy erre kijelentette, hogy határozatlan ellenzi a tárgyalás elhalasztását, mert Fabinyi Lilinek, mint fő-magánvédőnek úgy sem kell jelen lenni a tárgyaláson.

— Én pedig ügyvéd vagyok — mondotta —, akinek nem lehet érdeke az, hogy minél jobban elhúzódjon az ügy és én minél tovább vád alatt álljak. A lényá lást a járásbírósnál már teljesen tisztázta, Fabinyi Lili ezzel csak el akarja huzni az ügyet, kérem a tárgyalás megtartását, különben sem igazolta Fabinyi Lili belegségét orvosi bizonyítvánnyal.

Elnök: Fabinyi Lilinek tényleg nem kellene itt lenni, de hát ha ő itt akar lenni...

A törvényszék ezután határozathozatalra vonult vissza, majd Tóth elnök kihirdette, hogy a tárgyalást elnapolja és pedig mellányossági okokból, mivel szerdán 19 óráig van egy másik ügye is Fabinyi Lilinek.

Herkulesfürdő oláh kezelésben.

A régi Magyarországnak egyik leggyönyörűbb helye volt Herkulesfürdő, egészen az ország végén. Ezren és ezren keresték fel évente természetes hőforrásait, amelyek enyhítették és gyógyították a csúzt, meg a reumát. Szó ami szó, egy kissé drága volt, de ezt a bürokratikus kezelés okozta. A kincstár tulajdona volt s mi-helyt hivatal teszi rá valamire a kezét, azt körülből megett az ördög.

Akkoriban született meg egy jó bon-mot is.

Herkulesfürdő egyik nevezetessége, kirándulohelye az úgynevezett rablóbarlang, erre mondja egy fürdővendég.

— Szép itt minden, csak a feliratokat cserélték fel. A „Rablóbarlang“ táblái nem ide kellett volna tenni, hanem a vendéglők bejáratára.

Azonban győzte a költségeket a gazdag oláh nép, érve ez alatt a romániai bojárok, akik cifrázkodással, kimázoltsággal, ellepték az egész vidéket. A szegény ember csak úgy nézte őket éh-kopra. Elképzelhetni, milyen boldogsággal vették most birtokukba, amikor azt hiszik, hogy örök időkre becsendeskedtek.

Vannak azonban dolgok, intézmények, amelyek sorsukat nem kerülhetik el sem-miféle viszonylatban. Herkulesfürdő még mindig megvan, forrásai épp úgy gyógyítanak, mint régen, az orvosi tudomány — amely kénytelen magát tultenni az országhatárokon — sok esetben javasolja Herkulest az arra szorulóknak.

Hogy román területre esik, annak van anyagilag valami előnye is. A román élet általában sokkal olcsóbb a magyarnál, ott még beavatkozása s hatóságot az árak megállapításába s kisebb fürdőkön egész szépen kijönnek az emberek 80—90.000 magyar korondnak megfelelő összegből. Amit viszont idehaza nem lehet elmondani. A vendéglői árak körülbelül felét teszik a miénknek, pedig ott is vannak új, soha nem álmódott adók, terhek, költségek.

Azonban a román élelmességre, kultúrára, megértésre, — nem is tudjuk hamar-jában megmondani, mire val az a mód, ahogy világhíres helyiségeket portálják. Mintha folytatni akarnák a magyar nem-bánomságot, amelynek mindenne volt pénze, csak természeti kincsekkel bőven

megáldott helyiségeire nem. (Ki ne tudná például, hogy milyen nehezen, keserves kocsiutakkal, lehetett eljutni Borszékre s milyen primitívek voltak ott az állapotok!)

— El akartam menni Herkulesfürdőre, mesélte valaki nekünk. Szükségem volt rá, írtam hát még májusban az odaváló fürdőigazgatóságnak. Románul nem tudok, hát magyarul írtam.

Vagy két hét múlva kapok prospektust, kizárólag oláh nyelven. Keresek hozzá tolmácsot, megérem, hogy megfelel. Az árak normálisak, polgári zsebbhez szabot-tak, az ellátással is meg lehet barátkozni. Mellékelve volt hozzá a fürdő valamennyi szállodájának a teljes tervrajza, a szobák méreteivel, továbbá minden szoba árával.

Ez helyes, okos, — nagyon örültem neki. Nyomban kiválasztottam a nekem megfelelőt s megírtam, hogy itt meg írt, ebből a sorból rezerválnak nekem egyet, egyuttal értesítsenek, kell-e foglaló, mennyi, hova utaljam át?

Mint aki a dolgot jól intézte el, nyugodt voltam és vártam a választ, készlődve a kurámra. Ez csak rendes ügy! Megyek Herkulesre.

Megint hatalmas idő telt el, hamarosan meg se tudom mondani, hogy mennyi. De mindenesetre kétszer annyi, mint amennyi Londonból való levélváltásra szükséges. Akkor kapok egy rövid nyom-tatványt (színtén kizárólag románul), leg-nagyobb meglepetésemre az van benne, hogy a román kultuszminisztérium fürdő-osztályához kell folyamodni, mert az jelöli ki mindenkinek a szobát.

Puff neki, ezt ugyan megcsinálták. De ha már benne vagyok, haladjunk végig a kiszabott keserves uton. Megírtam a kérvényemet az illetékes szakosztályhoz, el-mondtam benne mindent, amit már eddig kétszer megírtam s továbbítottam Bukarestbe. Azonban nyilván B-lista van odaát is, vagy maga az ügyosztály is nyakig ül a vízben, miben, mert erre már nem jött válasz. Az egyik hét a másik után mult s mert attól tartottam, hogy — aktákat egyformán kezelnek mindenütt — majd decemberben, vagy januárban kapok értesítést sők határozzák meg, mikor me-hetek, nem pedig magam intézkedem a dolgomban, hát megint írtam a fürdő-igazgatóságnak. Ez, meg ez történt, érte-sítsenek, mit csináljak?

Az udvariatlanság vádjával semmiesetre sem szabad őket illetni. Válaszolnak ők, hogyne tennék meg, csak kevés benne a köszönet, mert már olyannak teremtette őket az Isten, amilyenek. A román posta a legrosszabb a világon, odaátról valóktól tudjuk, hogy teljesen a leveihordók sze-szélyére van bízva, mikor szedik ki a leveleket a szekrényekből, sietni egyálta-lában nem szeretnek. Aradról egy hét alatt ér ide egy levél, — mondom, vála-szoltak ők most is, még pedig legnagyobb ámulatomra magyarul.

— A prospektusban foglaltak érvényben vannak.

Ennyit mondtak, semmivel se többet, most legyen az ember okos. Érvényben vannak, hát persze hogy persze, hol lehetnének másutt! De mi van a kérvé-nyemmel? Micsoda tökéletesen ügyosztály az, amely bürokratizmust, minden ismert nehézségnél nagyobb nehézséget visz bele olyan dolgokba, amelyeknél a kereskedelmi szellem, a flott és gyors el-intézés, az előzékenység a fő?

Lehetséges, hogy a friss szellemem nem szorultak rá, mint ahogy Herkules gyógy-hatása megmarad, akár román nép paran-csol fölötte, akár visszakerül a folyarkhoz. Akinek szüksége van rá, az megkeresi ugyanis. De mit csinál az a szerencsétlen, aki nem levelezik annyit, mint én, hanem egyszerűen elutazik oda az elhelyezkedés lehetőségének szokásos reményében. Ké-pesek a „hódítók“ rá, hogy a kultusz-minisztériumba utasítsák, ott beiktatják s elhelyezik egy sílonérba, hogy majd vala-mikor fél év múlva intézzék el. (sz.)

Egy leány 3 vén bolond

a "Vén kecske és a só" meséje

péntektől a **Belvárosiban**.

ZORO és HURU

Aranyasok és Buster Keaton

péntektől a **Korzó Moziban**

MÁR MOST

rendelje meg a használt

ISKOLAKÖNYVEKET

FÉLÁRON

KOVÁCS HENRIK könyvkereskedésben

Szeged, Kölcsey uca 4.

Vétkezik, aki nem a Back-kóserétteremben étkezik. Szegediek találkozó helye.

BUDAPEST, VI., HAJÓS-UTCA 12. SZÁM (Opera mögött).